

בש"פ 3779/15 - אלכסנדר וולניק נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 3779/15

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

העורר: אלכסנדר וולניק

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
(כב' השופט צ' קאפח) במ"ת 44029-05-15 מיום
28.5.2015

תאריך הישיבה: י"ז בסיון התשע"ה (4.6.2015)

בשם העורר: עו"ד טלי גוטליב

בשם המשיבה: עו"ד נעימה חנאווי

החלטה

לפניי ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופט צ' קאפח) אשר הורה על מעצרו של העורר עד להחלטה אחרת וזאת לצורך קבלת תסקיר מעצר בעניינו.

1. נגד העורר ואדם נוסף, שלמה גוהר (להלן: גוהר), הוגש כתב אישום המייחס להם עבירות של החזקת סם שלא לצריכה עצמית והחזקת כלים המשמשים להכנת סם מסוכן או לצריכתו, לפי סעיפים 7(א) ו-10(ג) רישא וסעיף 10 רישא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: הפקודה). כעולה מכתב האישום, העורר וגוהר

עמוד 1

החזיקו בסמים מסוכנים בדירה בתל אביב משני סוגים: נוזל במשקל כולל של 555 גרם המכיל N,N-דימתילטרופטאמין (להלן: הנוזל) אשר הוחזק במקפיא שבדירה; ו-23 צמחי קקטוס במשקל כולל של 74 ק"ג, המכילים סם מסוכן מסוג מסקאלין (להלן: הקקטוסים) שהוחזקו במטבח הדירה. עוד החזיקו השניים בדירה כמה משקלים אלקטרוניים.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה למעצר השניים עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם. המשיבה טענה כי בידיה ראיות לכאורה להוכחת אשמתם של השניים, ובהן חוות דעת מז"פ ודו"חות פעולה של שוטרי היחידה שהגיעו לדירה. עוד נטען כי קמה עילת מעצר סטטוטורית בעניינם של השניים, לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים). המשיבה הדגישה כי כמות הסמים שנתפסה היא גדולה ביותר, ואין מדובר בכמות שנועדה לצריכה אישית. כלפי העורר כאן נטען כי הוא ביצע את המיוחס לו בעת שתלוי ועומד נגדו כתב אישום בתיק אחר, שבו מיוחסות לו עבירות של ייצור, הכנה והפקה של סמים מסוכנים לפי סעיף 6 לפקודה; וכן החזקת סמים שלא לצריכה עצמית לפי סעיף 7(א) ו-7(ג) לפקודה.

3. ביום 28.5.2015 נערך דיון בבקשת המעצר בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופט צ' קאפח). במהלך הדיון הסכימו גוהר והעורר כי קיימות ראיות לכאורה להחזקת הנוזל אך לא ביחס להחזקת הקקטוסים, שכן לטענתם צמח הקקטוס אינו אסור בפקודה. בית המשפט קבע כי השאלות הנוגעות להחזקת הקקטוסים תתבררנה בהליך העיקרי, אף שצוין כי "[...] יש יד ורגל לסברת התביעה, ואף מעבר לכך, כי בכונת המשיבים [העורר וגוהר - ע' פ'] היה להפיק סם מסוכן מסוג מסקלין". מכאן עבר בית המשפט לדון בשאלת חלופת המעצר, ומצא כי יש לערוך הבחנה בין גוהר לבין העורר כאן: אשר לגוהר, צוין כי הוא נעדר עבר פלילי וכי החלופה המוצעת במעצר בית, תחת פיקוח רצוף של אמו וסבתו, תפיג את מסוכנותו וזאת עד לקבלת תסקיר שירות המבחן בעניינו ביום 25.6.2015. לעומתו, בית המשפט מצא כי כתב האישום התלוי ועומד נגד העורר, שבו מיוחסת לו עבירה דומה באופייה לעבירה הנוכחית (להלן: כתב האישום הנוסף), מחייב "מעורבות גורם מקצועי לשם אומדן מסוכנותו". לפיכך הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד לקבלת תסקיר מעצר ביום 11.6.2015.

4. מכאן הערר שלפניי. לטענת העורר, כתב האישום התלוי ועומד נגדו מייחס לו גידול והחזקה של סם מסוג קנאביס במשקל של כ-90 גרם אינו מצדיק את ההבחנה שנערכה בינו לבין גוהר, אשר שוחרר לחלופה דומה לזו שהוא-עצמו הציע. העורר טוען כי בנסיבות העניין - ובמיוחד בשים לב לחזקת החפות שעומדת לו בהתייחס לכתב האישום הנוסף - לא היה מקום לעשות שימוש בכתב אישום זה לשם הבחנה בינו לבין גוהר. זאת, נוכח עיקרון השוויון והאחידות בין נאשמים, שיש לחרוג ממנו במקרים חריגים בלבד. עוד טוען העורר כי בית המשפט המחוזי לא עמד על עצמת הראיות בכתב האישום הנוסף שעליו נסמך לצורך קביעת מסוכנותו, אשר עניינו באישום שחומרתו פחותה משמעותית מזו שלפנינו. העורר מוסיף כי החלופה המוצעת על ידו, בבית הוריו, היא חלופה הולמת בנסיבות העניין; וכי טרם נערכה לו פגישה עם קצין שירות המבחן ולפיכך יש להניח כי תסקיר בעניינו לא יהיה מוכן לדיון שנקבע ליום 11.6.2015, והדבר יגרום להארכת מעצרו אף מעבר למועד זה. נוכח אלה מבקש העורר לשחררו בתנאים מגבילים כשם שנקבעו בעניינו של גוהר.

5. בדיון לפניי טענה באת כוח המשיבה כי ההבחנה שערך בית המשפט קמא בין העורר לבין גוהר התבססה על שיקול ענייני: כתב אישום נוסף שהוגש נגד העורר. המשיבה טוענת כי מכתב אישום זה ניתן ללמוד לכאורה על דפוס חוזר של גידול סמים על ידי העורר ולכן החלטת בית המשפט קמא שלפיה יישאר העורר במעצר עד לקבלת חוות דעת מקצועית בעניינו אינה מצדיקה את התערבות בית משפט זה.

6. לאחר שעיינתי בערר ובצורפותיו ושמעתי את טענות הצדדים בדיון שהתקיים לפניי אני סבור כי יש לקבל את הערר. העורר לפניי אינו משיג על קביעת בית המשפט המחוזי ביחס לראיות לכאורה להוכחת המיוחס לו או ביחס לעילה למעצרו, אלא על אי-שחרורו לחלופה (ראו סעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים). העורר ממקד את חיציו בטענה כי גוהר, שהואשם עמו בכתב האישום, שוחרר לחלופה עוד לפני בדיקת שירות המבחן בעניינו – ואילו בעניינו הורה בית המשפט על הותרתו במעצר עד לקבלת תסקיר כאמור, אך מחמת כתב האישום התלוי ועומד נגדו בהליך אחר. ויודגש כבר כעת: מהחלטת בית המשפט המחוזי עולה כי טרם התקבלה החלטה סופית בעניין הבקשה לעצור את העורר עד לתום ההליכים נגדו. כל שנבקע בה הוא כי לעת הזו, כתב האישום התלוי ועומד נגד העורר אינו מאפשר את שחרור המידי לחלופת מעצר בהעדר תסקיר מעצר מטעם שירות המבחן. משכך, עניינו כאן תחום בשאלה אם צדק בית המשפט המחוזי אשר הורה על החזקת העורר במעצר לשם קבלת תסקיר שירות המבחן שאז יחליט בשאלת שחרורו לחלופה, בה בשעה שהורה על שחרורו של גוהר ממעצר עד לקבלת התסקיר בעניינו.

7. הטענה שבפי העורר היא למעשה טענת הפליה בין נאשמים באותה פרשה. בפסיקתנו עמדנו לא אחת על כך שעיקרון השוויון, האוסר על הפליה בין שווים, מחייב שלא להפלות בין נאשמים בהליך פלילי לעניין המעצר בהעדר טעמים המצדיקים הבחנה ביניהם. טענת הפליה אמנם לא תכריע את הכף כאשר רמת המסוכנות הנשקפת מנאשם אינה ניתנת לאיון, אך במקרים אחרים – זוהי טענה שראויה להיטען ולהישקל (בש"פ 3135/13 מדינת ישראל נ' בן משה, פסקה 9 (1.5.2013); בש"פ 7148/12 כנאנה נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (14.10.2012)). כדי שתתקבל טענה מסוג זה, על העורר להוכיח כי אין טעם טוב להבחין בינו לבין הנאשם האחר, שאחרת תהא זו הבחנה מותרת ולא הפליה. הטעם להבחנה שנמצא לנו במקרה זה, כך לפי החלטת בית המשפט קמא, הוא כתב האישום התלוי ועומד נגד העורר המייחס לו עבירות דומות לאלו שבביצוען הוא נאשם בפרשה זו.

8. בית משפט זה כבר קבע לא אחת כי אין מקום להתעלם מכתבי אישום קודמים שהוגשו נגד נאשם לשם הערכת מסוכנותו בהליך המעצר המאוחר (בש"פ 6718/06 פלוני נ' מדינת ישראל (10.9.2006) (להלן: עניין פלוני); בש"פ 9745/11 בואב נ' מדינת ישראל, פסקה י (15.1.2012); בש"פ 8744/10 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 11 (13.12.2010); בש"פ 8623/10 סאלם נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (5.12.2010)), שכן "שופט הדן במעצרו של אדם, לשם בחינת עילות המעצר, ראוי שתהא בפניו תמונה מלאה ככל הניתן של 'ספר תולדות אדם'" (ראו והשוו עניין פלוני, פסקה ד(3)). עיינתי בכתב האישום הנוסף שהוגש נגד העורר. לפי כתב האישום הנוסף, בחודש פברואר 2014 נמצא העורר מגדל בחדר השינה, בארון עם תאורה ומערכת שמירה על לחות, 11 שתילים של סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל כולל של 86.90 גרם, וכמו כן כמויות נמוכות של סם במקומות אחרים בבית. מועד ביצוע הנטען של עבירות אלו הוא סמוך יחסית למועד הביצוע של העבירות המיוחסות לעורר בהליך העיקרי שלו נלווה הליך המעצר הנדון כאן. יחד עם זאת, ומבלי להקל ראש, לא ראיתי כי העבירות המיוחסות לעורר בכתב האישום הנוסף (שלא נמצא בשעתו כי יש בהן כדי לבסס עילה למעצר) משנות את תמונת המסוכנות הנשקפת מן העורר באופן המצדיק את ההבחנה בינו לבין גוהר בשלב ראשוני זה. נוכח שחרורו של גוהר אני סבור אפוא כי היה מקום לבחון את שחרור העורר לחלופת מעצר לשלב הביניים האמור.

דין הערר להתקבל אפוא. הדיון בעניינו של העורר יוחזר לבית המשפט המחוזי בכדי שיבחן את חלופת המעצר שהוצעה והוא יחליט בה כראות עיניו. הנחתי היא כי בית המשפט המחוזי יקיים דיון בנושא זה במהירות הראויה בנסיבות העניין. למותר להדגיש כי אין באמור משום נקיטת עמדה בשאלת מעצרו של העורר עד תום ההליכים. בנושא זה יחליט בית המשפט המחוזי כחכמתו, לאחר קבלת תסקיר המעצר.

ניתנה היום, י"ז בסיון התשע"ה (4.6.2015).

ש ו פ ט
